

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts "Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana" (Nr.7.3.1.0/16/I/001)

Darba vides riska faktori ceļu būvniecības uzņēmumos

Viesturs Šmeiss
Darba drošības un vides veselības institūts,
Rīgas Stradiņa universitāte

Tēmas

- Būtiskākās darba aizsardzības prasības un problēmas Latvijā;
- Normatīvie akti darba aizsardzībā veicot ceļu būvdarbus;
- Darbu organizācija un uzvedība ikdienā, tās nozīme veicot ceļu būvdarbus;
- Veselība kā neatņemama sastāvdaļa veicot ceļu būvdarbus;
- Nelaiemes gadījumi un arodslimības veicot ceļu būvdarbus;
- Darba vides riski veicot ceļu būvdarbus un to samazināšanas iespējas;
- Labas prakses piemēri, kas tiek īstenoti veicot ceļu būvdarbus;
- Bīstamo situāciju piemēri un to iespējamā atpazīšana veicot ceļu būvdarbus

Seminārs laika nogrieznī

- 13.00
- Darba uzdevums 14.20
- Atpūtas pauze 14.30
- Darba uzdevums 15.50
- Atpūtas pauze 16.00
- Anketa
- Tests
- 17.00

Zināšanas/pieredze/statistika/skaitļi pateicoties

**VDI Eiropas Sociālā fonda
projekts "Darba drošības normatīvo aktu
praktiskās ieviešanas un uzraudzības
pilnveidošana" (Nr.7.3.1.0/16/I/001)**

Tikai 6 soļi atbalsta saņemšanai

- 1.solis. Iepazīsties ar atbalsta piešķiršanas noteikumiem, izdrukā un aizpildi pieteikuma formu.
- 2.solis. Pieteikumam pievieno aizpildītu MK noteikumu Nr. 776 1. un/vai 2. pielikumu atbilstoši mazās (sīkās) un vidējās komercdarbības statusam
- 3.solis. Aizpildīto pieteikumu un attiecīgo pielikumu de minimis atbalsta saņemšanai var iesniegt:
 - klātienē K.Valdemāra ielā 17-17, Rīgā, LV-1010;
 - pa pastu, nosūtot uz adresi: K. Valdemāra iela 17-17, Rīga, LV-1010;
 - nosūtot elektroniski, parakstītu ar drošu elektronisko parakstu, uz e-pastu: info.esf@vdi.gov.lv
- 4.solis. VDI izvērtēs saņemto pieteikumu atbalsta saņemšanai.
- 5.solis. Pēc pieteikuma apstiprināšanas veic uzņēmumā pirmspārbaudi (atbalstam “Konsultācijas darba devējiem” un “Darba aizsardzības speciālistu un uzticības personu apmācības”) atbalsta apjoma noteikšanai.
- 6.solis. Viena mēneša laikā Valsts darba inspekcijas apstiprināta komisija izskatīs pieteikumu un pieņems lēmumu par atbalsta piešķiršanu vai atteikumu piešķirt atbalstu.

Papildus informācija: zvanot 25725168. 25702127.29385596 vai rakstot info.esf@vdi.gov.lv.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Piesakies ESF projektam un saņem bez maksas:

- ⚙️ darba vides risku novērtējumu
- ⚙️ konsultācijas
darba aizsardzības plāna izstrādei
un darba aizsardzības
organizatoriskās struktūras izveidei
- ⚙️ laboratoriskos mērījumus,
ja to nepieciešamību konstatēs eksperti
- ⚙️ apmācības
darba aizsardzības speciālistu un
uzticības personu zināšanu apguvei

Valsts darba
inspekcija

Aktualitātes

- COVID-19
- Grozījumi Darba aizsardzības likumā
- Statistika
- Skaidrojumi

Noderīgi

- Atbalsts darba devējiem
- OIRA
- Iesniegt iesniegumu elektroniski
- Paziņot par nelaimes gadījumu
- Darbinieku nosūtīšana
- E-pakalpojumi

Kontakti

- Iestādes kontakti
- Reģionālās VDI
- Konsultācijas
- Ziņo VDI
- Novērtē VDI
- ES dalībvalstu darba inspekcijas

Valsts darba inspekcija

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Valsts darba inspekcija

Par mums ▾ Pakalpojumi ▾ Aktualitātes ▾ **Projekti ▾** Kontakti ▾

Meklēt | Language | Iestatījumi

- ESF projekti >
- ERAF projekti >
- Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana >**
- Plānošanas periods 2007-2013 >

Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana

Lasīt vairāk

- Aktualitātes
- Kampaņas >
- Atbalsts darba devējiem >
- ESF projekta karte >
- Pētījumi >
- Jautājumi/atbildes >

E-pakalpojumi Aizvērt

ES dalībvalstu darba inspekcijas

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

SANĒM BEZMAKSAS KONSULTĀCIJU PAR DARBA VIDES RISKU, ĪPAŠI, BIOLOĢISKO RISKU (T.SK. COVID-19), MAZINĀŠANU UN PREVENCIJU

RAKSTOT UZ E-PASTA ADRESI:

konsultacija@stradavesels.lv

VAI ZVANOT UZ TĀLRUNI:

+ 371 29413885

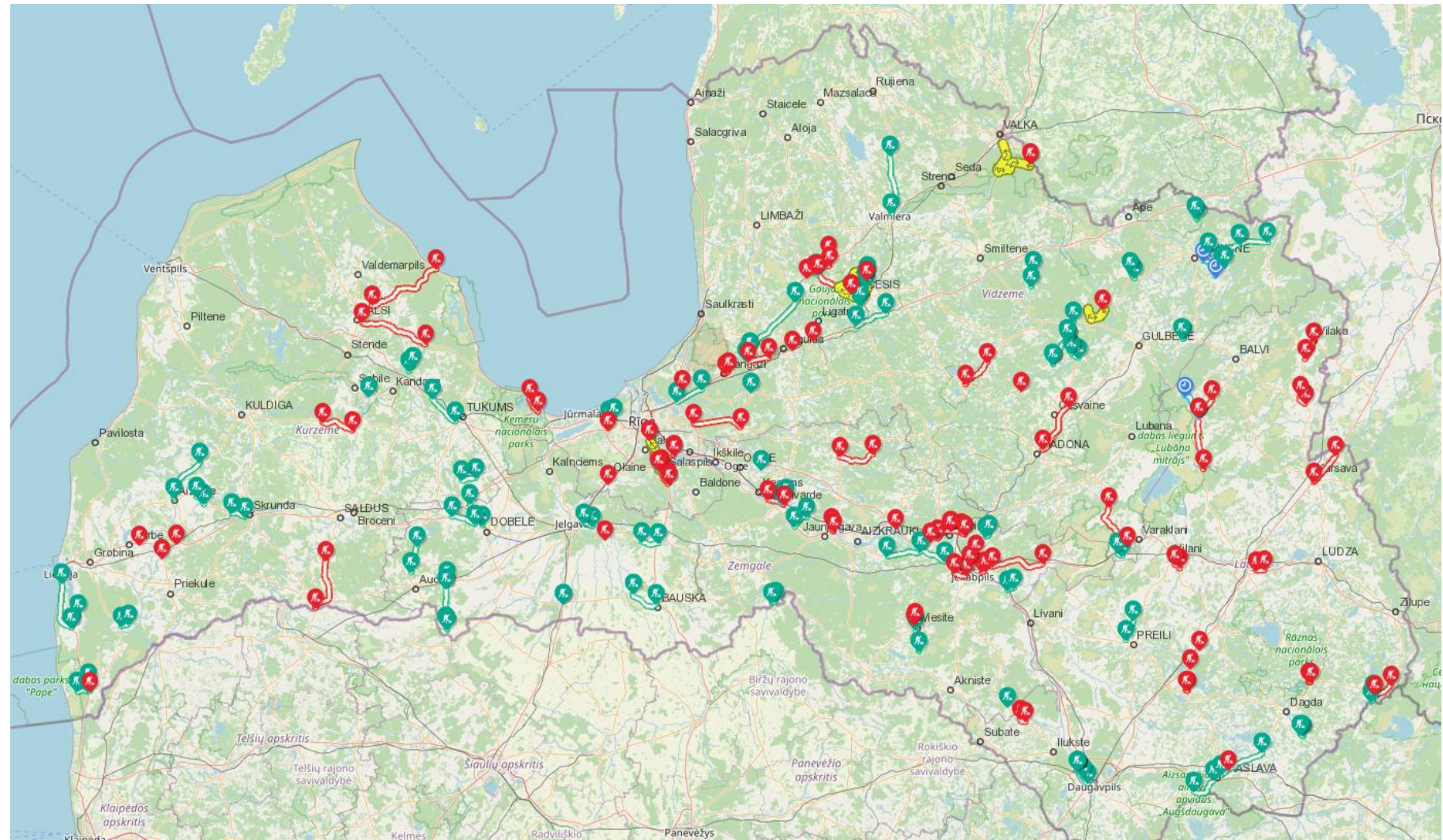

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

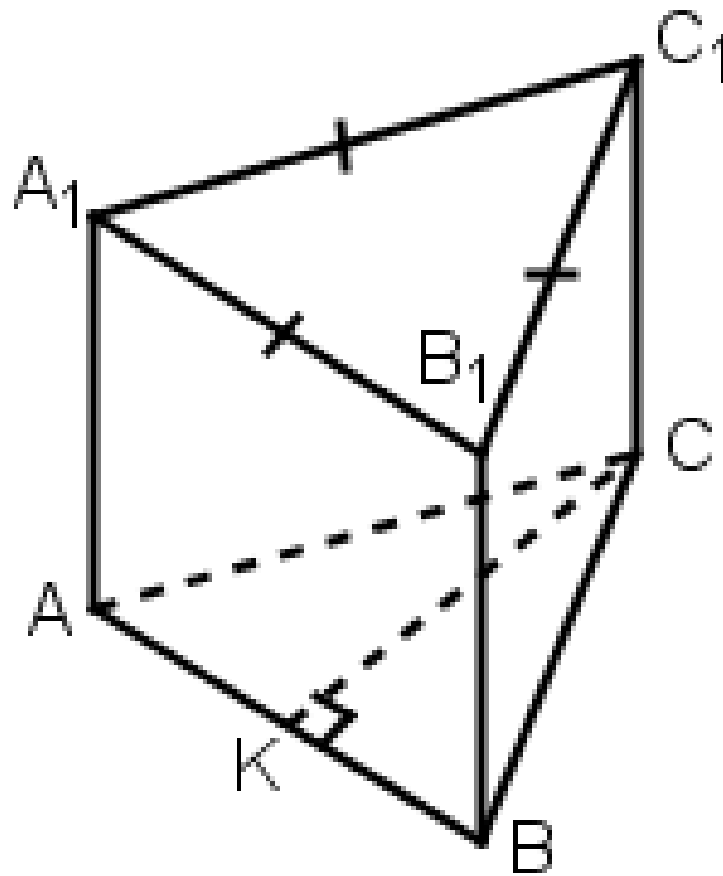
Ceļu būvniecība

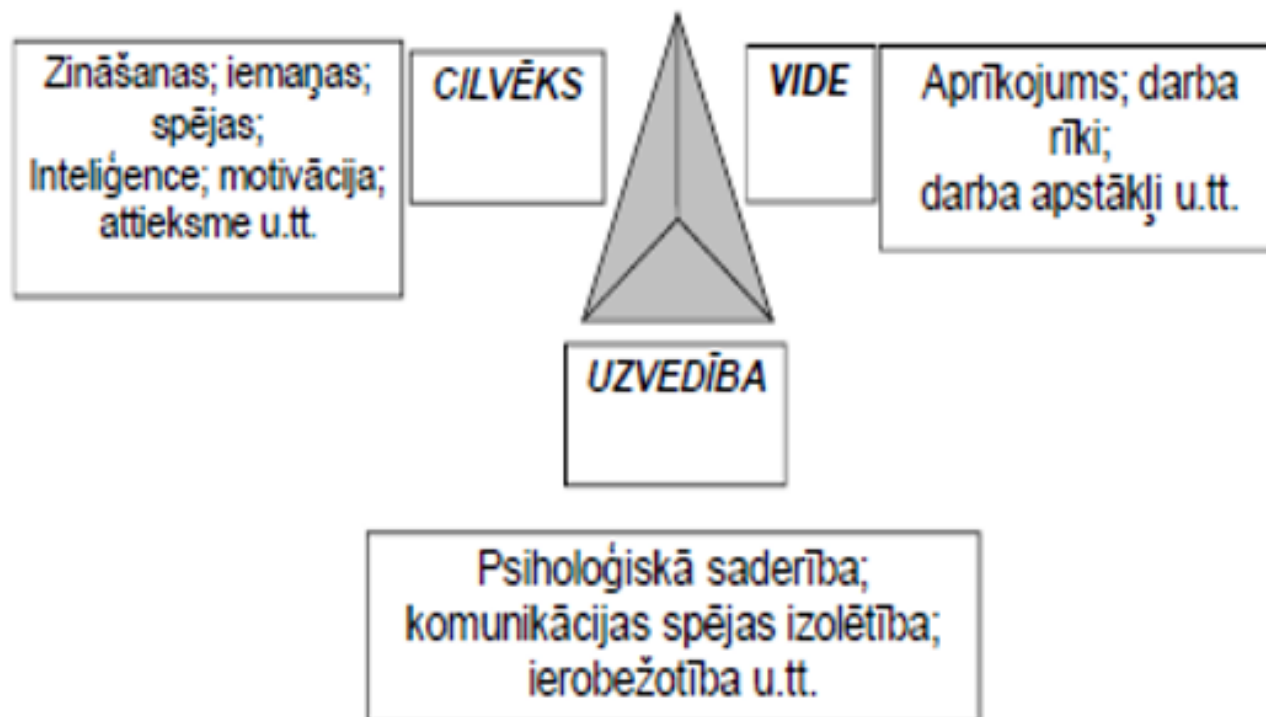
Mūžīgi neatbildētais jautājums priekš kam?

Skats uz darba aizsardzību caur citām prizmām.

Caur psihosociālie un organizatoriskiem faktoriem

Bet pirms tam!

Avots: www.lvceli.lv

Asociācijas ar ceļu būvniecību

Ceļi, tilti daudz un dažādi!

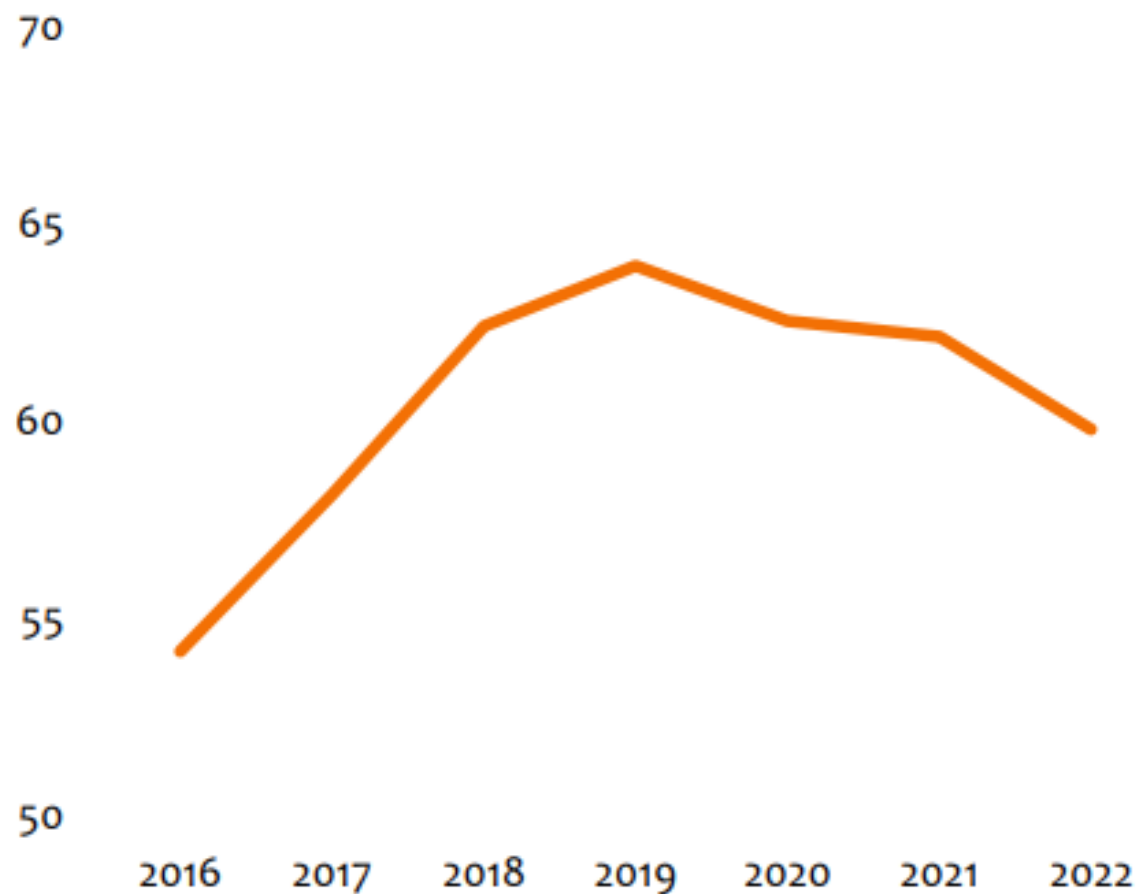
Būvniecība

- ▼ F Būvniecība
 - > 41 Ēku būvniecība
 - > 42 Inženierbūvniecība
 - > 43 Specializētie būvdarbi

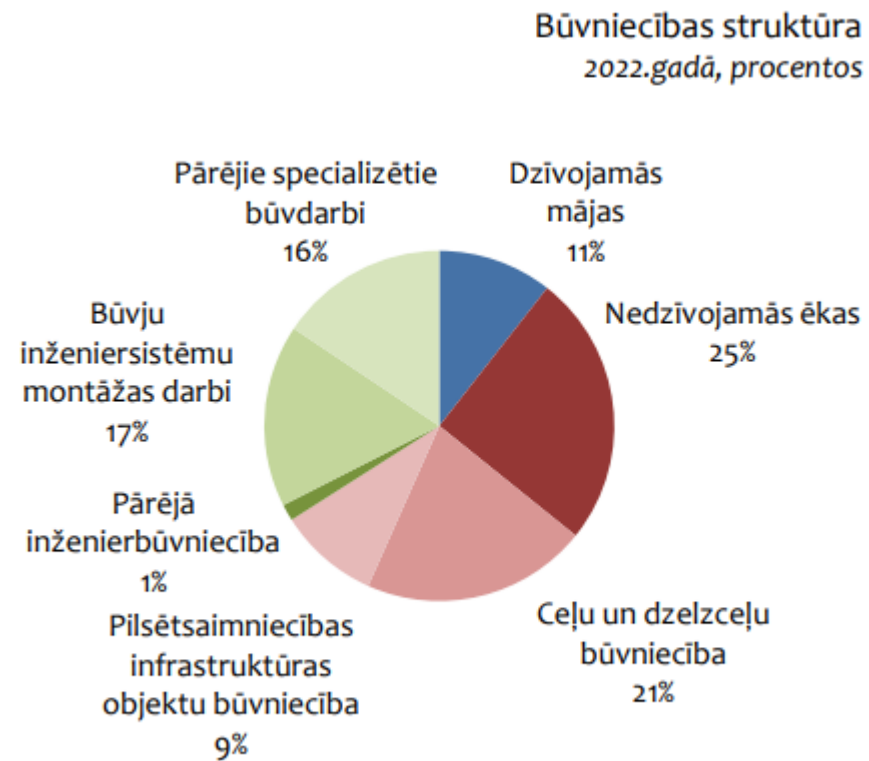
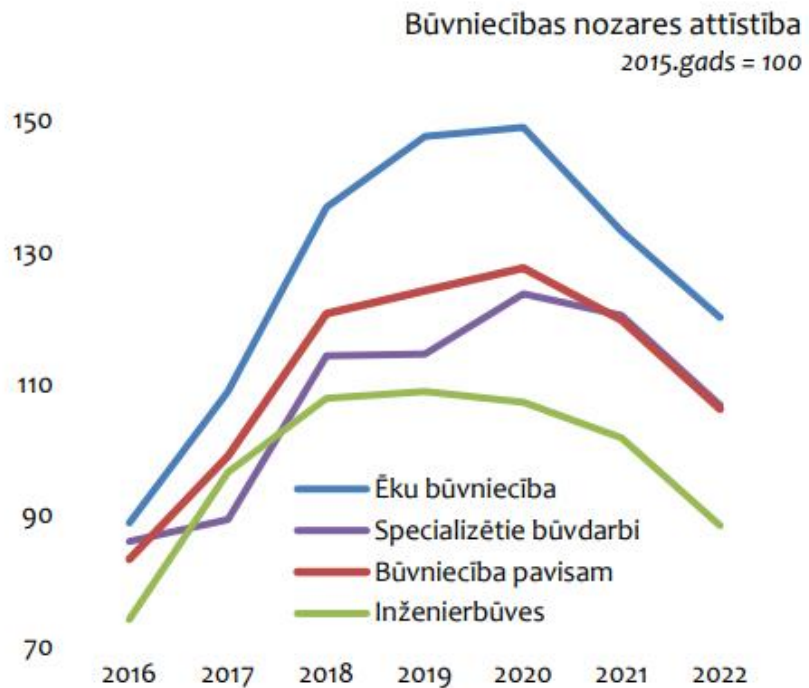
Būvniecība

- ▼ 42 Inženierbūvniecība
 - ▼ 42.1 Ceļu un dzelzceļu būvniecība
 - 42.11 Ceļu un maģistrāļu būvniecība
 - 42.12 Dzelzceļu un metro būvniecība
 - 42.13 Tiltu un tuneļu būvniecība
 - ▼ 42.2 Pilsētsaimniecības infrastruktūras objektu būvniecība
 - 42.21 Ūdensapgādes sistēmu būvniecība
 - 42.22 Elektroapgādes un telekomunikāciju sistēmu būvniecība
 - ▼ 42.9 Pārējā inženierbūvniecība
 - 42.91 Hidrotehnisko objektu būvniecība
 - 42.99 Citur neklasificēta inženierbūvniecība

Aizņemtās darbavietas būvniecībā tūkstošos

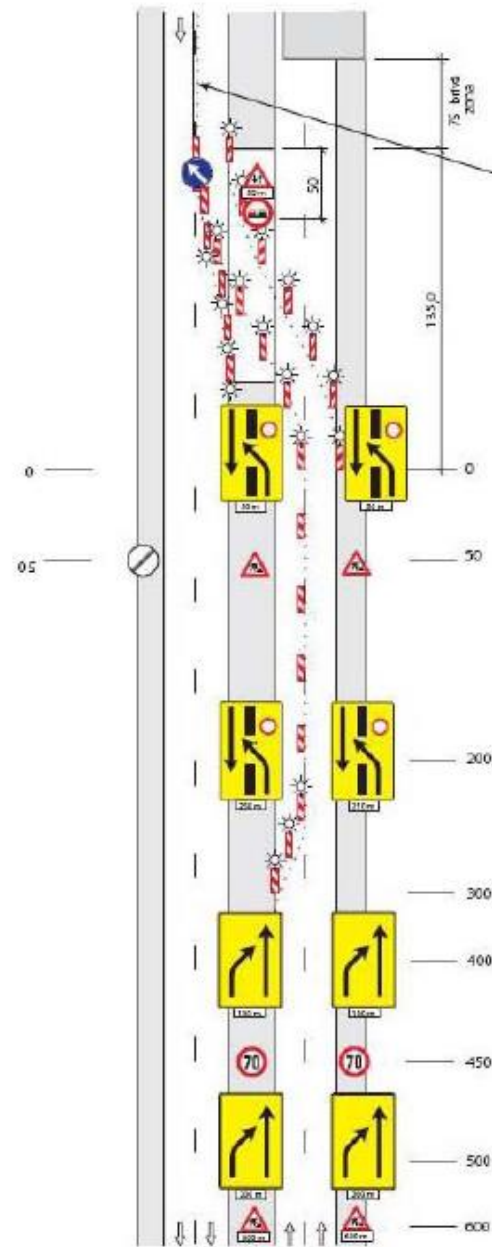

<https://www.em.gov.lv/lv/media/16948/download?attachment>

<https://www.em.gov.lv/lv/media/16948/download?attachme nt>

Asociācijas ar ceļu būvniecību

5. SHĒMA (1. lapa)

Ceļš ar 2 braukšanas joslām katrā virzienā.
Slēgta viena virziena brauktuve.
Satiksme pārvadīta uz pretējā virziena brauktuvi (vienu pagaidu braukšanas joslu).

Divās nepārtrouktas dzeltenas pagaidu līnijas
0,25 m attālumā viena no otras.

Pārvadīšanas posma joslu norobežojumi –
vienpusīgie vadstatņi maks. 10 m attālumā cits
no cita.
Ieteicama vienpusīga signāluga uz katru
vadstatņa.

Garennorobežojums – vienpusīgie vadstatņi
maks. 20 m attālumā cits no cita.

Šķērsnorobežojums – vienpusīgie vadstatņi
maks. 10 m attālumā cits no cita, slīpumā 1:20
pret brauktuves malu.
Ieteicama vienpusīga signāluga uz katru
vadstatņa.

Ar ko sākas ikdiena?

Ar ko turpinās diena?

- Iešana uz darbu
- Darbu plānošana
- Darba uzdevumu veikšana
- Paveikto darbu uzraudzība
- Utt.

Varbūtības sekas!

■ Slimība

■ Aroslimība

■ Nelaiimes gadījums darbā

- nesmags;
- smags;
- letāls.

Vai kāds sekas:

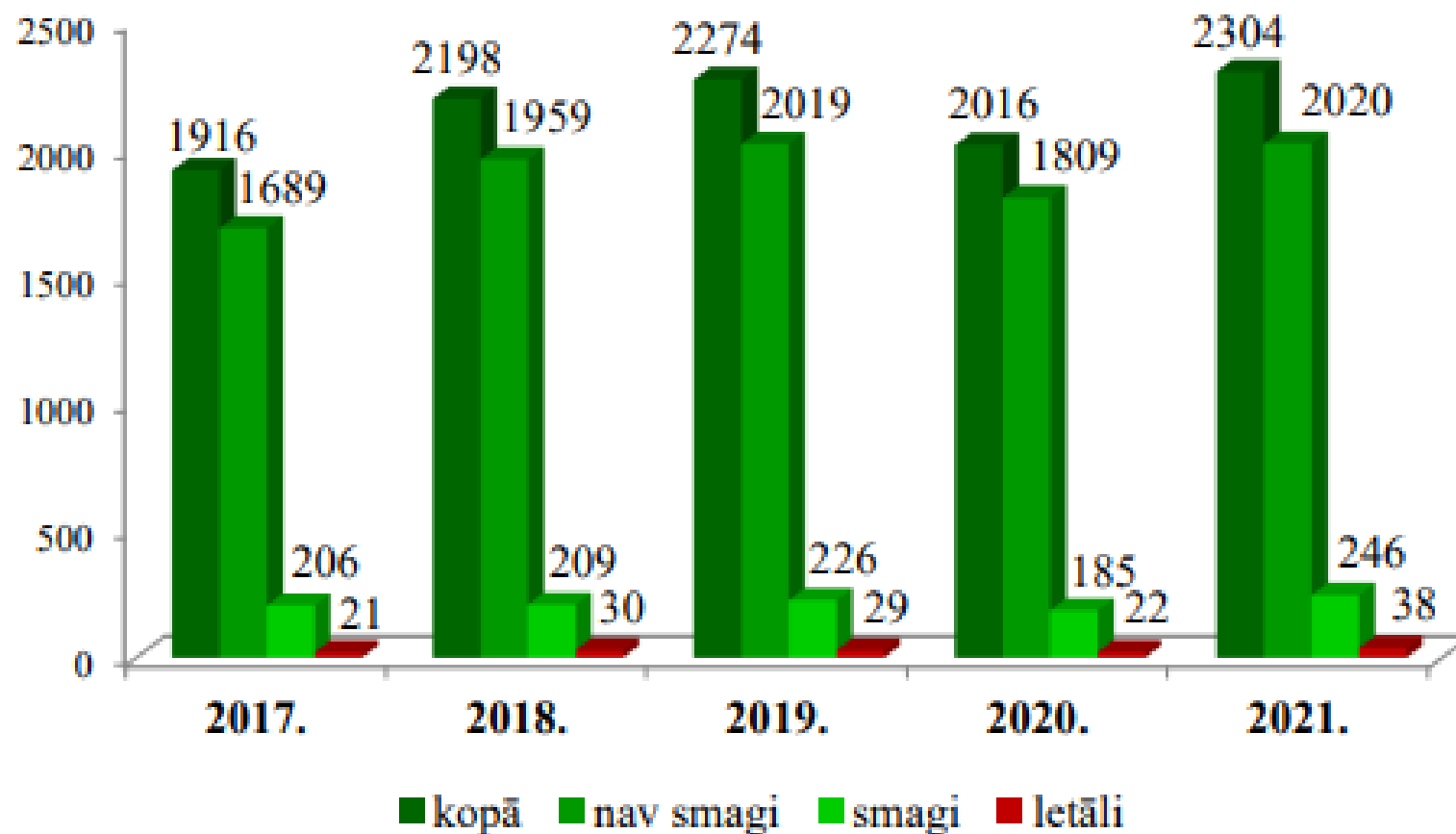
- Prognozē?
- Plāno?
- Vada?

Kas ir darba vides risks?

- **darba vides risks** — varbūtība, ka nodarbināto drošībai vai veselībai darba vidē var rasties kaitējums, un šā kaitējuma iespējamā smaguma pakāpe;

2021. gadā darbā notikušo nelaimes gadījumu analīze

Nelaiemes gadījumos darbā cietušo sadalījums pēc darbības veida

2.	Nelaiemes gadījumos darbā cietušo skaita sadalījums pa nozarēm						
	nozares	kopā		tajā skaitā			
		2020	2021	smagi		letāli	
				2020	2021	2020	2021
F	Būvniecība	198	225	38	45	3	7
41	Ēku būvniecība	76	91	15	13	2	4
42	Inženierbūvniecība	65	78	12	16	1	1
43	Specializētie būvdarbi	57	56	11	16	0	2

Letālo nelaimes gadījumu darbā analīze liecina, ka 2021. gadā

- 33 % gadījumu cēlonis bija nedroša cilvēka rīcība - nodarbinātais neievēroja darba drošības noteikumus vai instrukcijas, nelietoja drošības aprīkojumu, lietoja nepieļautas vai nepiemērotas darba metodes;
- 27 % gadījumu cēlonis bija ceļu satiksmes negadījums;
- 16 % gadījumu cēlonis bija trūkumi darba organizācijā - neapmierinoša vai nepietiekoša nodarbināto apmācība par drošiem darba paņēmieniem, darba procesa kontroles trūkums

* vdi.gov.lv

Piemēri NG

vīrietis, 20, guva smagas traumas, nokrītot no sastatnēm;

vīrietis, 65, guva smagas traumas, nokrita no kravas mašīnas;

vīrietis, 27, būvstrādnieks, atradās uz traktora kausa augšējās malas, kad no tā tika bērti ķieģeļi. Laižot kausu lejā atpakaļ pie traktora, cietušajam paslīdēja kāja, kura tika iespiesta starp kausu un traktoru, salaužot cietušā celi un potīti;

vīrietis, 25, kravas automobiļa vadītājs, ar kāju aizķērās aiz auklas, kas bija novilkta asfalta ieklāšanas zonas atdalīšanai, un uzkrita ar visu svaru uz potītes, salaužot to;

vīrietis, 33, ceļu meistara palīgs, cieta Lietuvā ceļa remontdarbu laikā. Pēc darbu beigšanas vakarā bāzes vietā tika iekurināts ugunskurs. Cietušais tīrīja rokas instrumentus, kuri bija aplipuši ar ceļa bitumenu. Tīrīšanai izmantoja benzīnu. Pabeidzis tīrīt, ar kanniņu devās uz ugunskurū. Atlikušo benzīnu viņš divos piegājienos izlēja ugunskurā. Vienā no liešanas brīžiem sacēlās pretvējš, un benzīns nonāca uz cietušā ķermeņa. Cietušais aizdegās un guva smagus ķermeņa apdegumus;

vīrietis, 34, veica darbus kravas automašīnas kastē un nokrita no borta, gūstot rokas traumas un galvas smadzeņu satricinājumu;

vīrietis, traktorists, veicot traktora apkopi, bija uzkāpis uz tā riteņa, no kurienes nokrita un salauza labo kāju;

vīrietis, 39, riepu montāžas operators, gāja bojā, kad, labojot kravas automašīnas riepu, tā sprāga;

vīrietis, 34, inženieris-komunikāciju montētājs, gāja bojā izkraušanas laikā, kad tika saspīests starp kravas mašīnu un ekskavatoru;

vīrietis, 40, palīgstrādnieks, ieslīdēja tranšejā, un viņam uzkrita nogruvušās smiltis, smagi traumējot darbinieku;

vīrietis, 67, kravas automobiļa vadītājs, atradās būvlaukumā ārpus automobiļa un pēc darba uzdevuma saņemšanas no brigadiera devās uz savu kravas automobili. Ejot garām riteņu ekskavatoram, cietušajam uz abām kājām uzbrauca ekskavators;

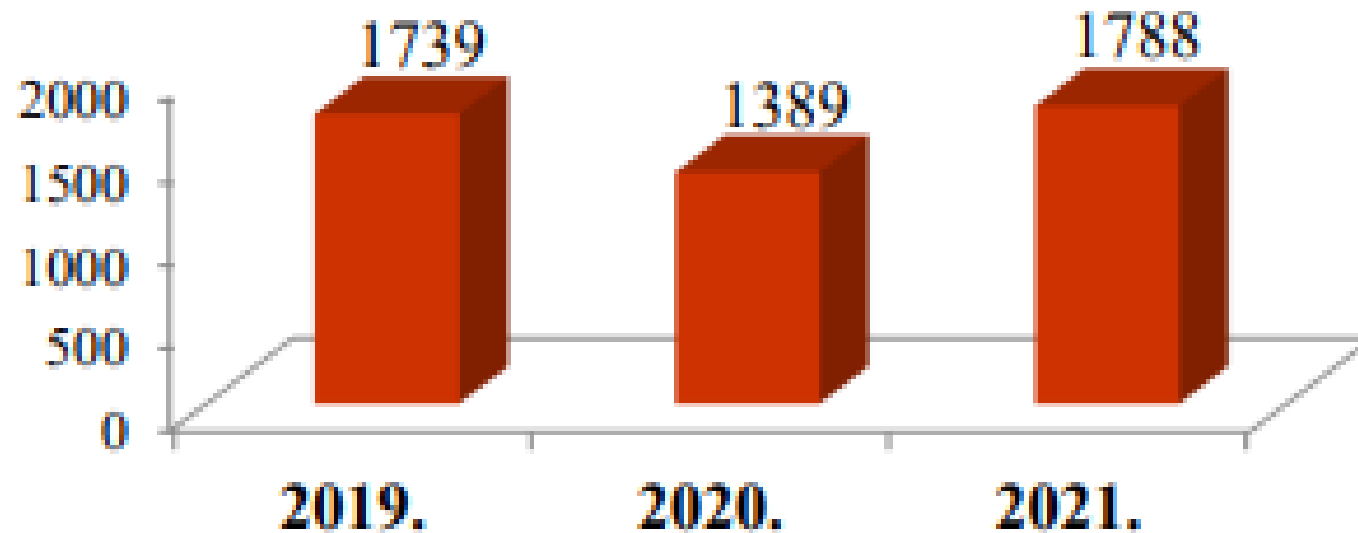
Kāpēc?

Veselība

1984. gadā [Pasaules Veselības organizācijas](#) izveidotās veselības definīcija ir šāda: “**Veselība ir pakāpe, līdz kurai indivīds vai grupa spēj realizēt centienus un apmierināt vajadzības, gan pieņemot veselībai labvēlīgus lēmumus, gan mainot vides ietekmi**”.^[1] Veselība ir viena no [cilvēka](#) pamattiesībām. Vesels organisms ir sabalansēts organisms pilnīgi visās sfērās.

- **Kad pēdējo reizi bijām pie ārsta?**

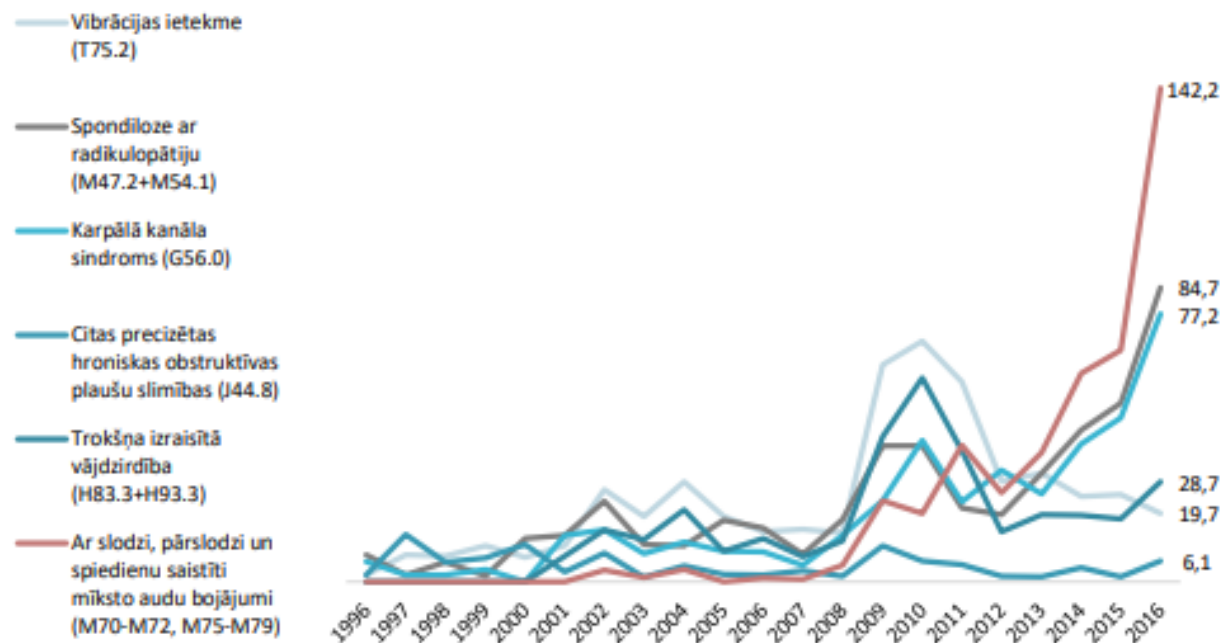
Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita dinamika (2019. - 2021.)

* vdi.gov.lv

5.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc nozares (ekonomiskās darbības veida atbilstoši NACE klasifikatoram)	2020	2021
F	Būvniecība	57	98
41	Ēku būvniecība	14	43
42	Inženierbūvniecība	31	36
43	Specializētie būvdarbi	12	19

Biežāk reģistrēto arodslimību sadalījums pa gadiem būvniecības nozarē uz 100 000 nodarbināto, 1996.-2016.g.

Avots: Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Aroda un radiācijas medicīnas centrs

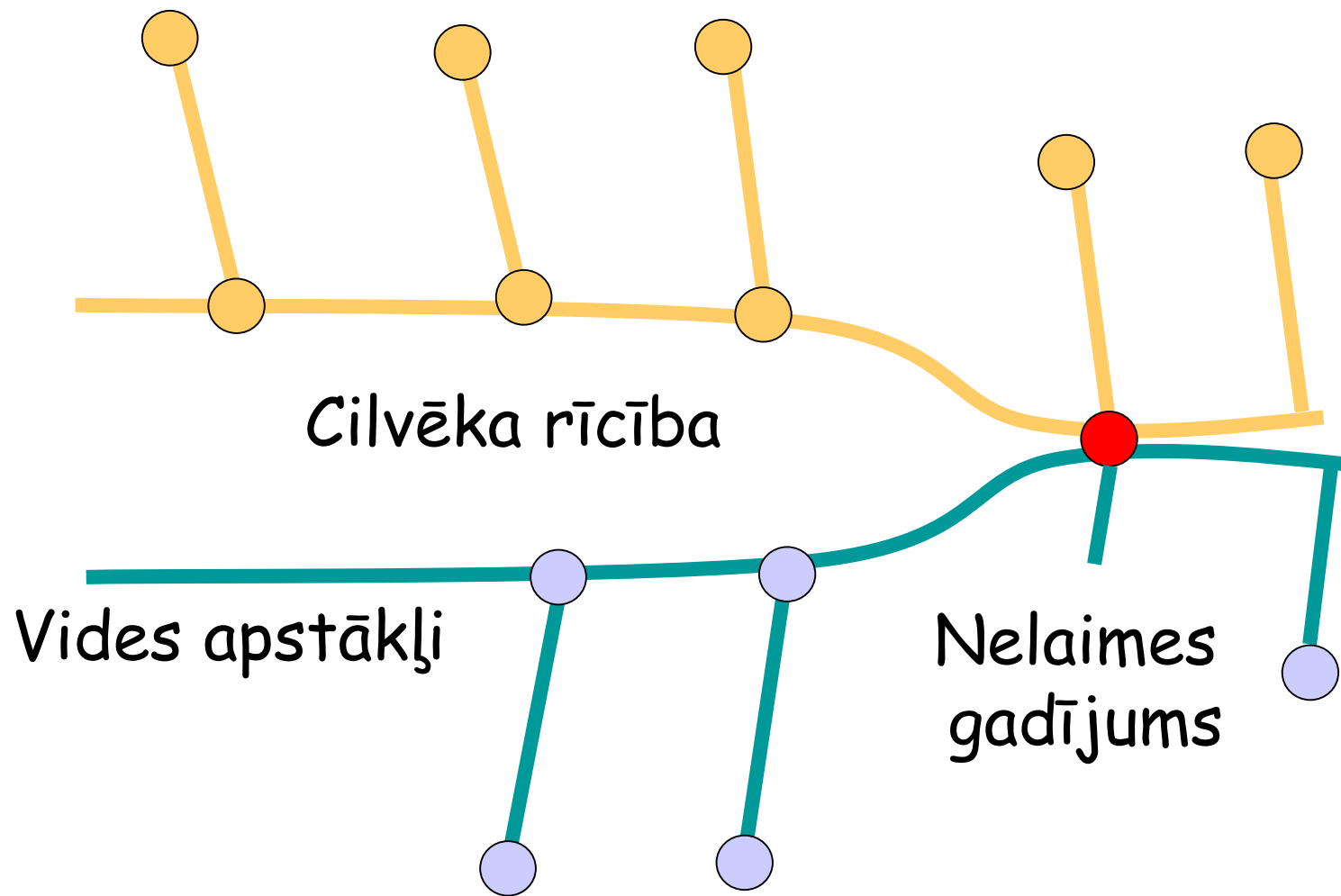
Bet tas tak mani neskars! Runa nav par mani!

Riski un veselība

Tomēr svarīgi!

- Mēs nezinam kura brīdi kas notiks.
- Arodslimība praksī nebrīdina, ka viņa būs.
- Nelaiimes gadījums notiek iestājoties dažādiem apstākļiem vienlaicīgi.

Veicinošie faktori

Tomēr svarīgi

Mūžīgais kāpēc?

- Riski visapkārt!

Mērķis sakārtotai darba videi?

- **Likuma mērķis** ir garantēt un uzlabot nodarbināto drošību un veselības aizsardzību darbā, nosakot darba devēju, nodarbināto un viņu pārstāvju, kā arī valsts institūciju pienākumus, tiesības un savstarpējās attiecības darba aizsardzībā.

Darba aizsardzības likums

- **darba aizsardzības pasākumi** — preventīvi tiesiski, saimnieciski, sociāli, tehniski un organizatoriski pasākumi, kuru mērķis ir izveidot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi, kā arī novērst nelaimes gadījumus darbā un arodslimības;

Darba aizsardzības uzdevums

- Darba vietas, darba vides, darba aprīkojuma piemērotība un ērta lietošana cilvēka vajadzībām ar iespējami nekaitīgāku ietekmi uz cilvēka organismu.

Tas ir daudzu speciālistu darbs, kur katrs rūpējas par savu jomu: ergonomisti, inženieri, ārsti u.c.

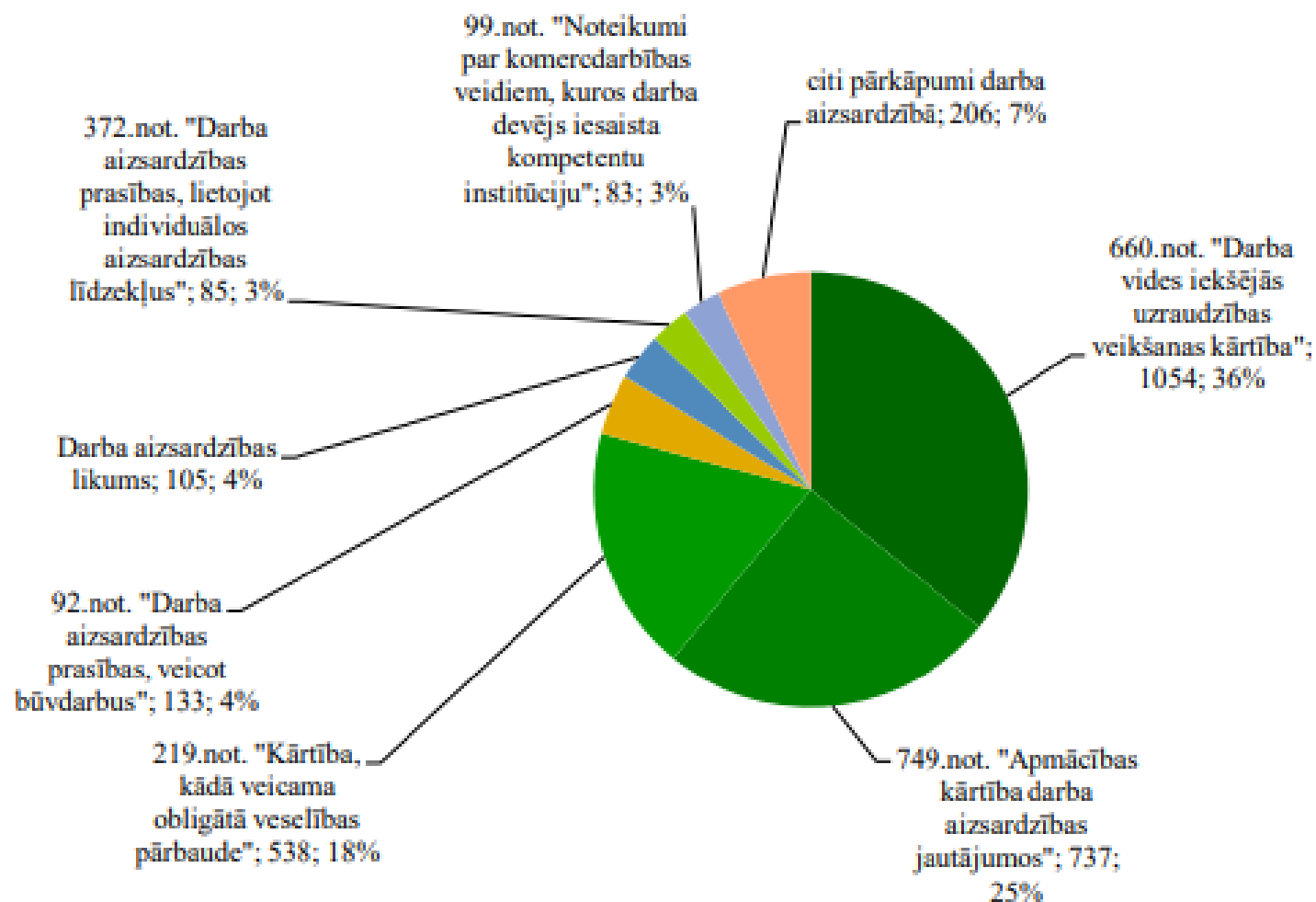
- Panākt to, lai nodarbinātie zinātu to, kas ir jāievēro un to arī ievērotu.

Bieži vien tās ir ļoti elementāras lietas... (IAL izmantošana)

Normatīvie akti

Normatīvie akti darba aizsardzības jomā, kuru prasību pārkāpumi 2021. gadā konstatēti visbiežāk

Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos būvniecības uzņēmumos, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

normatīvais akts	pārkāpumu skaits
Ministru kabineta (MK) 25.02.2003. noteikumi Nr.92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus"	49 (44 %)
MK 20.08.2002. noteikumi Nr.372 "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus"	18 (16 %)
MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība"	11(10 %)
MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude"	9 (8 %)
MK 18.03.2014. noteikumi Nr.143 "Darba aizsardzības prasības, strādājot augstumā"	9 (8 %)
MK 10.08.2010. noteikumi Nr.749 "Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos"	5 (4 %)
citi normatīvie akti	11 (10 %)
kopā	112 (100 %)

■ <https://likumi.lv>

Un tagad aizdomājaties

- Automašīna baruc ar ātrumu 80 km/h.
- Cik metrus sekundē tā nobrauc?

Un Jums

- Kas ir sekunde?
- Tas ir daudz vai maz?

Darbs

- Pozitīvā puse.
- Negatīvā puse.

Darba aizsardzības uztvere Latvijā

Izpratne no darba devēja puses

- Izdevumi;
- Šķēršļi;

Kāpēc darba devēji neiedziļinās?

Apmācības trūkums un izpratne, lietderīguma redzējums.

Iemesls:

Apmācību kvalitāte par darba aizsardzību.

Negatīvās pieredzes trūkums.

Atvieglo:

Standartu izvirzītās prasības;

Iepirkumu izvirzītās prasības;

Pieredze darbā ārpus Latvijas.

Kāpēc jāskatās savādāk?

- Atbildība;
- Pienākumi;

Palīgs darba aizsardzībā!

darba aizsardzības speciālists — nodarbinātais, kura pienākums ir organizēt un kontrolēt darba aizsardzības pasākumus un veikt darba vides iekšējo uzraudzību un kurš ir apmācīts Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;

kompetenta institūcija — institūcija, kura uz attiecīga līguma pamata veic darba vides iekšējo uzraudzību uzņēmumā un kuras kompetence darba aizsardzības jautājumos novērtēta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;

kompetents speciālists — speciālists, kurš ir kompetents veikt darba vides iekšējo uzraudzību uzņēmumā un kura kompetence novērtēta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;

Darba aizsardzības likumdošana

- Sarežģīts normatīvais regulējums, jo daudz normatīvo aktu.
- Dažādu normatīvo aktu prasības bieži pārklājas vai cita citu papildina:

Piemērs:

Personu apliecinoši dokumenti būvniecībā tai skaitā ceļu būvniecībā (nodarbinātā apliecība) MK noteikumi Nr.92. un MK noteikumi Nr.167. vai MK Nr.633 un MK Nr.92

Īsi, kodolīgi MK Nr.749

Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos

Īsi, kodolīgi MK Nr.99

Noteikumi par komercdarbības veidiem, kuros darba devējs iesaista kompetentu institūciju

Īsi, kodolīgi MK Nr. 633

Autoceļu un ielu būvnoteikumi

Noteikumi attiecas uz jaunu valsts autoceļu, ceļu un ielu, komersantu ceļu būvniecību, kā arī uz esošu valsts autoceļu, ceļu un ielu, komersantu ceļu atjaunošanu, pārbūvi un nojaukšanu.

Koordinators

- 113. Būvniecības ierosinātājs saņem ar būvdarbu veikšanu saistītās atļaujas, kā arī atbilstoši normatīvajiem aktiem darba aizsardzības jomā **norīko vienu vai vairākus darba aizsardzības koordinatorus**, ja būvdarbus veiks vairāk nekā viens būvdarbu veicējs.
- 129. Par darba aizsardzību būvlaukumā savas kompetences ietvaros ir atbildīgs galvenā būvdarbu veicēja **atbildīgais būvdarbu vadītājs**, bet par atsevišķiem darbu veidiem – atsevišķu **būvdarbu veicēju atbildīgie būvdarbu vadītāji**. Atbildīgais būvdarbu vadītājs ievēro darba aizsardzības koordinatora norādījumus.

Darba aizsardzības speciālists

- 114. Būvdarbu veicējs nodarbina vienu vai vairākus darba aizsardzības speciālistus vai piesaista kompetentu speciālistu vai institūciju atbilstoši normatīvajiem aktiem darba aizsardzības jomā.

Būvdarbi

- 120. Būvdarbus organizē un veic saskaņā **būvprojektu** un tā sastāvā esošo **darbu organizēšanas projektu**, kā arī **darbu veikšanas projektu**.
- 121. Pirms attiecīgo būvdarbu uzsākšanas darbu veikšanas projektu, pamatojoties uz akceptēto būvniecības ieceres dokumentāciju, izstrādā **būvdarbu veicējs (galvenais būvdarbu veicējs)**, bet **atsevišķiem un speciāliem darbu veidiem – atsevišķu būvdarbu veicēji**. Izstrādājot darbu veikšanas projektu, **ievēro** darbu organizēšanas projektā (ja tāds ir izstrādāts) norādīto. Darbu veikšanas projekta detalizācijas pakāpi nosaka tā izstrādātājs atkarībā no veicamo darbu specifikas un apjoma.

121.² Darbu veikšanas projektā iekļauj:

- 121.² Darbu veikšanas projektā iekļauj:
- 121.² 1. darbu veikšanas kalendāra grafiku;
- 121.² 2. būvdarbu ģenerālpilānu, kas izstrādāts, pamatojoties uz grafisko dokumentu (plānu), kurā ir atspoguļota ēkas, ceļu un inženiertīklu esošā situācija;
- 121.² 3. sagatavošanas darbu un būvdarbu aprakstu;
- 121.² 4. netradicionālu un sarežģītu būvdarbu veidu tehnoloģiskās shēmas un norādi par izpildes zonām;
- 121.² 5. galveno būvmašīnu darba grafiku;
- 121.² 6. nepieciešamo speciālistu sarakstu darbu veikšanai objektā;
- 121.² 7. nepieciešamos būvju nospraušanas darbus;
- 121.² 8. pagaidu tehnoloģisko konstrukciju pamatotus risinājumus;
- 121.² 9. darba aizsardzības, drošības tehnikas, ražošanas higiēnas un ugunsdrošības pasākumu tehniskos risinājumus;
- 121.² 10. būvmašīnu, tehnoloģiskā un montāžas aprīkojuma sarakstu;
- 121.² 11. skaidrojošu aprakstu;
- 121.² 12. darbaspēka kustības grafiku;
- 121.² 13. būvizstrādājumu transportēšanas nosacījumus un to novietošanas vietas būvlaukumā.

147. Ceļa un ielas konservācijas darbu veikšanas projektā norāda:

- 147.1. nepieciešamo pabeidzamo darbu sarakstu;
- 147.2. risinājumus ceļa un ielas stiprībai un stabilitātei, lietošanas drošībai un turpmākās bojāšanās novēršanai;
- 147.3. risinājumus, lai novērstu bīstamību cilvēku dzīvībai un veselībai vai videi;
- 147.4. ceļa un ielas konservācijas darbu veikšanas kalendāra plānu.

85. Būvprojektam ir šādas sastāvdaļas:

- 85.5. darbu organizēšanas projekts;

89. Darbu organizēšanas projektu izstrādā visam būvdarbu apjomam (būvprojektam), un tam ir šādas sastāvdaļas:

- 89.1. būvdarbu kalendāra plāns (ja to pieprasa būvniecības ierosinātājs);
- 89.2. būvdarbu ģenerālplāns, kas izstrādāts, pamatojoties uz grafisko dokumentu (plānu), kurā ir atspoguļota ēkas, ceļu un inženiertīklu esošā situācija;
- 89.3. **darba aizsardzības plāns** (to var izstrādāt arī kā patstāvīgu dokumentu);
- 89.4. skaidrojošs apraksts.

93. Izstrādājot būvprojektus ekspluatācijā esošā ceļa un ielas pārbūvei, kas jāveic, nepārtraucot to pamatfunkciju izpildi, darbu organizēšanas projektā papildus norāda:

- 93.1. kādi darbi un kādā secībā veicami, nepārtraucot ceļa un ielas pamatfunkciju, un kādi darbi, kādā secībā un kādos termiņos – plānotajos pamatfunkciju izpildes pārtraukumos;
- 93.2. būvdarbu ģenerālpārbūves plānos – ekspluatācijā esošo ceļu un ielu vai to posmu, arī inženiertīklus, kuru funkcionēšana pārbūves laikā netiek pārtraukta, kā arī ceļu un ielu vai to posmu un inženiertīklus, kuru funkcionēšana tiek pārtraukta uz laiku vai pilnīgi;
- 93.3. skaidrojošajā aprakstā – sadarbību starp būvdarbu veicēju un pārbūvējamā vai atjaunojamā ceļa un ielas īpašnieku, kā arī pasākumus, kas nodrošina netraucētu ceļa un ielas pamatfunkciju izpildi un pārbūves darbu veikšanu;
- 93.4. būvizstrādājumu un demontāžas materiālu pagaidu nokraušanas vietas.

Svarīgi

- 183. Būves kārtu var pieņemt ekspluatācijā, ja tās būvdarbi ir pilnīgi pabeigti un ir veikti visi attiecīgajai būves kārtai paredzētie ugunsdrošības, darba aizsardzības un vides aizsardzības pasākumi, kā arī izdarīts viss būvprojektā paredzētais, lai nodrošinātu vides pieejamību.

Kodolīgi

Ministru kabineta noteikumi Nr.92

Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus

- **Projekts** ir ar būvniecību saistīts process, ko veido **koordinētu** un **kontrolētu** norišu kopums, kuram ir noteikti **sākuma** un **beigu termiņi** un kura mērķi sasniedz, iekļaujoties paredzētajā laikā un izmaksu un resursu ietvaros.

Projekta īstenošanā ir šādi posmi:

- projekta sagatavošanas posms - posms no projekta izstrādes sākuma līdz būvdarbu uzsākšanai;
- projekta izpildes posms - būvdarbu veikšana.

- Projekta **sagatavošanai**, izpildei vai izpildes uzraudzībai **pasūtītājs norīko** projekta vadītāju - fizisku vai juridisku personu, kas rīkojas pasūtītāja vārdā (piemēram, galveno būvdarbu veicēju vai atsevišķu būvdarbu veicēju). **Ja pasūtītājs nenorīko** projekta vadītāju, viņš pats uzņemas šajos noteikumos noteiktās projekta vadītāja tiesības un pienākumus.

- **Darba aizsardzības koordinators projekta sagatavošanas posmā ir fiziska vai juridiska persona, kurai pasūtītājs vai projekta vadītājs ir uzticējis šo noteikumu 15.punktā minēto pienākumu veikšanu projekta sagatavošanas posmā (turpmāk - projekta sagatavošanas koordinators). Ja projekta sagatavošanas koordinators ir juridiska persona, tā nodrošina, ka projekta sagatavošanas koordinators funkciju īsteno fiziska persona, kas atbilst šo noteikumu 7.1 punktā minētajām prasībām.**
- Par projekta sagatavošanas koordinators tiesīga būt persona, kas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmusi arhitekta prakses sertifikātu vai būvprakses sertifikātu projektēšanas jomā un atbilst vismaz vienai no šādām prasībām:

7.1 1. apgūvusi pamatlīmeņa zināšanas darba aizsardzībā (teorijas sadaļu) un specializētās darba aizsardzības zināšanas būvniecībā;

7.1 2. iegūvusi pirmā vai otrā līmeņa augstāko izglītību darba aizsardzības jomā.

Savukārt projekta izpildes posmā

- Darba aizsardzības koordinators projekta izpildes posmā ir **fiziska vai juridiska persona**, kurai **pasūtītājs vai projekta vadītājs ir uzticējies** šo noteikumu 16.punktā minēto pienākumu veikšanu projekta izpildes posmā (turpmāk - projekta izpildes koordinators). Ja projekta izpildes koordinators ir juridiska persona, tā nodrošina, ka projekta izpildes koordinators funkciju īsteno fiziska persona, kas atbilst šo noteikumu 8.1 punktā minētajām prasībām.

- Par projekta izpildes koordinators tiesīga būt persona, kas:

8.1 1. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmusi būvprakses sertifikātu būvdarbu vadīšanas un būvuzraudzības jomā un atbilst vismaz vienai no šādām prasībām:

8.1 1.1. apgūvusi pamatlīmeņa zināšanas darba aizsardzībā (teorijas sadaļu) un specializētās darba aizsardzības zināšanas būvniecībā;

8.1 1.2. iegūvusi pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību darba aizsardzības jomā;

8.1 2. iegūvusi otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību darba aizsardzības jomā.

<http://stradavesels.lv/eksperti/sandra-zarina/kadai-jabut-buvobjekta-darba-aizsardzibas-koordinatora-izglitiba/>

Darba aizsardzības plāns (92)

- **Pasūtītājs** nodrošina, lai pirms būvdarbu uzsākšanas tiktu izstrādāts darba aizsardzības plāns;
- Darba aizsardzības plānu izstrādā **līdz** būvdarbu uzsākšanai. Ja mainās projekta apstākļi, plānu pārskata. Projekta izpildes koordinatori un persona, kas veic projekta vadītāja pienākumus, iepazīstas ar darba aizsardzības plānu, pirms tiek piesaistīts attiecīgais atsevišķu būvdarbu veicējs.

■ Plāna stadijas:

pirmā stadija - projekta sagatavošanas posmā ietver pasākumus no projekta izstrādes sākuma līdz būvdarbu uzsākšanai;

otrā stadija - projekta izpildes posmā ietver pasākumus būvdarbu veikšanas laikā.

Un tomēr!

- 21. Darba aizsardzības plānu projekta sagatavošanas posmā var izstrādāt kā atsevišķu dokumentu vai iestrādāt kā atsevišķu nodaļu tehniskā būvprojekta būvdarbu organizācijas daļā, iekļaujot šādu informāciju:
- 22. Darba aizsardzības plānu projekta izpildes posmā var iestrādāt būvdarbu veikšanas projektā, papildinot ar šādu informāciju:
- 23. Ja nepieciešamā informācija ir iekļauta citos būvniecības dokumentos vai būvprojekta rasējumos, darba aizsardzības plānā var būt tikai norādes par vietu, kur var atrast informāciju.

Darba aizsardzības plāns (92)

Darba aizsardzības plānu projekta sagatavošanas posmā **var** izstrādāt kā atsevišķu dokumentu **vai** iestrādāt kā atsevišķu nodaļu tehniskā būvprojekta būvdarbu organizācijas daļā, iekļaujot šādu informāciju:

- būvlaukumam paredzētajai teritorijai blakus esošo zemesgabalu izmantojums:
 - ēkas un ražotnes, kas ierobežo būvdarbu veikšanu;
 - virszemes un pazemes inženierkomunikācijas;
 - satiksmes ejas un ar tām saistītie ierobežojumi (piemēram, piekļūšana ugunsdzēsības līdzekļiem, materiālu piegādes un transportlīdzekļu novietošanas laika ierobežojumi);
 - būves, kurās izmantoti veselībai kaitīgi materiāli vai nenoturīgas un nestabilas konstrukcijas un kuras nojaucot vai pārbūvējot nepieciešami specifiski darba aizsardzības pasākumi;
 - grunts raksturojums (norāda sastāvu, piesārņotību, stabilitāti, vecas šahtas vai citus pazemes šķēršļus);
 - nojaucamo būvju tehniskās dokumentācijas esība (var būt pasūtītāja iesniegtā informācija);

- būvprojektā ietvertie riska faktori, no kuriem nav iespējams izvairīties, kā arī attiecīgie darba aizsardzības pasākumi;
- detalizēti ieteikumi par darba aizsardzības pasākumiem, kuru skaidrojumu atsevišķu būvdarbu veicējs ir tiesīgs pieprasīt;
- iespējamie riska faktori, kuri var rasties būvniecības procesā veselībai kaitīgu materiālu dēļ, un nepieciešamā informācija par likumu un citu normatīvo aktu prasībām;
- informācija par paredzētā būvlaukuma teritoriju:
 - iespējas piekļūt būvlaukumam un evakuācijas izejas;
 - pagaidu būvju un atsevišķu darba iecirkņu izvietojums;
 - būvmateriālu iekraušanas un izkraušanas laukumi, noliktavas;
 - transporta un gājēju ceļi;
 - piebrauktuves un caurbrauktuves ugunsdzēsības automašīnām;
 - būvlaukumā veicamo darba aizsardzības pasākumu saskaņošana un attiecīgās informācijas apmaiņa starp pasūtītāju, projekta vadītāju, galveno būvdarbu veicēju, atsevišķu būvdarbu veicējiem un pašnodarbinātajiem;
- pasākumi saskaņā ar šo noteikumu [3.punktā](#) minētajiem būvdarbiem.

Piemērs

- [Darba aizsardzības plans v1.pdf](#)

Neaizmirstam: Jo precīzāk, jo mazāk risku.

Plāns nepieciešams

- būvlaukumā būvdarbus veic vairāki atsevišķu būvdarbu veicēji;
- tiek veikti paaugstinātas bīstamības darbi;
- iepriekšējs paziņojumus par būvdarbu veikšanu.

17. Darba aizsardzības plānu izstrādā, lai visus būvniecības dalībniekus nodrošinātu ar nepieciešamo darba aizsardzības informāciju.

Labā prakse

- Būvlaukuma kārtības noteikumi;
- Rīcība ārkārtas situācijās;
- Darba aprīkojums;
- Darbs blakus satiksmei;
- Kājāmgājēju drošība.

[..\buvlaukumi\objektam\Buvlaukuma kartibas noteikumi.docx](#)

[..\buvlaukumi\gala procesi\Riciba nelaimes gadijums darba 2015.docx](#)

Biežāk pieļautās kļūdas

- Neizskaidrot plāna saturu
- Neiepazīstināt ar plānu
- nav iekļauta visa nepieciešamā informācija, kas attiecināma uz konkrēto objektu
- nav specifiskās informācijas par apkārt esošo
- nav izstrādāts līdz uzsākšanai
- ja mainās būvdarbi netiek pilnveidots (labots)

Kam tas viss?

Svarīgi!

- Darbu organizācija būvobjektā.
- Uzvedība, kārtība darbā.

Vai tas vispār ko ietekmē?

Kā to organizēt?

